

Minister Rozwoju i Technologii

Znak pisma: DGN-I.054.2.2024
Warszawa, 09 kwietnia 2024 r.

Pan Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację poselską nr 2131 Pana Posła Jarosława Wałęsy w sprawie wymian pokrycia dachowego

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską nr 2131 dotyczącą przyspieszenia tempa usuwania wyrobów zawierających azbest oraz wprowadzenia wsparcia finansowego dla obywateli, których nie stać na usunięcie wyrobów azbestowych z własnych środków, przedstawiam następujące informacje.

W Ministerstwie Rozwoju i Technologii trwają prace nad projektem ustawy o wyrobach zawierających azbest, którego celem jest transpozycja do polskiego porządku prawnego przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2668 z 22 listopada 2023 r. w sprawie zmiany dyrektywy 2009/148/WE w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy [1,2]. W projekcie ustawy zawarto szereg zapisów, które powinny przyczynić się do zwiększenia tempa usuwania wyrobów zawierających azbest. Należy jednak podkreślić, że tematyka azbestowa jest niezwykle złożona i obejmuje swym zakresem kwestie nie tylko związane z finansowaniem procesu oczyszczania kraju z azbestu, ale także zasady bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, ochronę pracowników przed narażeniem na działanie azbestu, szkolenia pracowników, uzyskiwanie zezwoleń na usuwanie lub zabezpieczanie wyrobów zawierających azbest.

Dostrzegając potrzebę zwiększenia wsparcia osób użytkujących wyroby zawierające azbest i chcących je usunąć, cały czas podejmowane są również działania pozalegislacyjne. Przykładowo w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi uruchomił program dofinansowania do wymiany w gospodarstwach rolnych pokryć dachu wykonanych z materiałów zawierających azbest. Program realizuje Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Należy zaznaczyć, że to właśnie na terenach wiejskich występuje najwięcej wyrobów zawierających azbest pozostających w dyspozycji osób fizycznych.

Od 2009 r., nadzorowany przez Ministra Klimatu i Środowiska, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej zwany: „NFOŚiGW”) we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej wdraża „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest”, który jest odpowiedzią na konieczność wprowadzenia rozwiązań mających na celu unieszkodliwienie odpadów zawierających azbest. Obecna odłona Programu NFOŚiGW realizowana jest

w latach 2019-2024 z budżetem w wysokości 100 mln zł. W sprawie kontynuacji przedmiotowego programu oraz uwzględnienia w różnych programach wsparcia kosztów związanych z usuwaniem, demontażem wyrobów azbestowych oraz montażem i zakupem nowych wyrobów bezazbestowych, głównie pokryć dachu, Ministerstwo wystosowało w listopadzie 2023 r. pismo do Ministra Klimatu i Środowiska. Jest to także niezwykle istotne w kontekście realizacji uchwalonej w 2022 r. Długoterminowej strategii renowacji budynków, która wskazuje na potrzebę ujmowania usuwania wyrobów zawierających azbest i zastępowania ich wyrobami bezazbestowymi w publicznych programach wsparcia renowacji budynków w zakresie poprawy efektywności energetycznej i transformacji do gospodarki neutralnej klimatycznie.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej uczestniczyło zaś w negocjacjach regionalnych programów operacyjnych, w perspektywie 2021-2027 polityki spójności. Wsparcie działań związanych z usuwaniem azbestu z budynków publicznych i prywatnych zostało zaplanowane w 8 programach regionalnych województw: lubelskiego, lubuskiego, małopolskiego, opolskiego, podlaskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego na ogólną kwotę ponad 22 mln euro (według zapisów programów regionalnych przesłanych do zatwierdzenia przez Komisję Europejską w październiku 2022 r.). W związku z niekorzystną interpretacją przepisów Rozporządzenia w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności 2021/1058 w zakresie kwalifikowalności wydatków na transport i składowanie odpadów zawierających azbest podjęto działania zmierzające do zmiany stanowiska Komisji Europejskiej w tym zakresie. We wrześniu 2023 r. uzyskano pozytywną opinię Komisji Europejskiej w zakresie interpretacji art. 7.1 (f) Rozporządzenia dopuszczającą finansowanie wydatków związanych z transportem odpadów zawierających azbest na składowisko i kosztów ich składowania, co umożliwia ujęcie tych wydatków w programach regionalnych w perspektywie finansowej 2021-2027.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest i zastępowanie ich wyrobami bezazbestowymi zostało także uwzględnione w Krajowej Polityce Miejskiej 2030 w ramach Wyzwania V – Poprawa jakości środowiska przyrodniczego w miastach, jako element działań poprawiających efektywność energetyczną budynków.

Warto również podkreślić, że Unia Europejska wymienia Polskę wśród liderów w zakresie postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz czerpie z naszych doświadczeń podczas prac nad regulacjami unijnymi.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Ignacy Niemczycki

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

Podstawa prawna

[1] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/2668 z dnia 22 listopada 2023 r. w sprawie zmiany dyrektywy 2009/148/WE w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (Dz. Urz. UE L 2023/2668 z 30.11.2023);

[2] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/148/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony pracowników przed ryzykiem związanym z narażeniem na działanie azbestu w miejscu pracy (wersja ujednolicona) (Dz. Urz. UE L 330 z 16.12.2009, str. 28, Dz. Urz. L 198, 25.07.2019, str. 241).